

Dunruya wi da kala li na

1 ¹Fafafa, wa dunruya wi lesaga, Yenjele làa naayeri wo naa tara ti da. ²Tara ti sila pye ma yala, tila pye waga. Diwi wila pye tongboɔ pi go na. Yenjele li Yinne làa pye na tigile tɔnmɔ pi go na. ³A Yenjele li sho fo: “Yanwa pi pan!” A yanwa pì si pan. ⁴A Yenjele li si yanwa pi yan pi yen ma yɔn. A li si yanwa po naa diwi wi ni ti laga ti yee na. ⁵A Yenjele li si yanwa pi yeri: Pilige, ma diwi wi yeri: Yembine. A yɔnlɔ kɔgɔ si gbɔn, a pinliwe fun pì gbɔn, a kò si pye pilige kongbannga.

⁶A Yenjele li sho fo: “Fogo mbe ye tɔnmɔ pi sɔgɔwɔ, kuu kɔn shyen pi lali pi yee ni.” ⁷Ki kaa pye ma, a Yenjele li si fogo le tɔnmɔ pi sɔgɔwɔ, ma tɔnmɔ pa yaga wa go na, ma pa yaga nɔgɔna. A kò si pye ma. ⁸A Yenjele

li si ko fogo ko yeri: Naayeri. A yɔnlɔ kɔgɔ si gbɔn, a pinliwe fun pì gbɔn. A kò si pye pilige shyen wogo.

⁹A Yenjele li sho naa fo: “Naayeri wi nɔgɔna tɔnmɔ pi gbogolo laga nungba, lawaga mbe yiri.” A kò si pye ma. ¹⁰A Yenjele li si ko lawaga ko yeri: “tara”, mee tɔnmɔ mba pì gbogolo pi yee na po yeri: “kɔgɔje”. A Yenjele li sigi yan fo ki yen ma yɔn. ¹¹Kona, a li sho fo: “Tara ti yan fi naa yarilire ni, konaa tire nda ti yen pire seworo ti ni mbe yala ti cengele ke ni. Tige pire ti gbagboro ti pye wa ti nawa mbe yala ti cengele ke ni.” A kò si pye ma. ¹²A tara ti si yan naa yarilire fi ma yala ti cengele ke ni, naa tire nda ti yen pire seworo ti ni. A tire pire ti si gbagboro le wa ti nawa ma yala ti cengele ke ni. A Yenjele li sigi yan fo ki yen ma yɔn. ¹³A Yɔnlɔ kɔgɔ si gbɔn. A

pinliwe fun pì gbɔn. A kò si pye pilige taanri wogo.

¹⁴A Yenjele li sho fɔ: “Yanwa yirige yaara mbe pye wa naayeri, tila pilige ko naa yembine li ni ti kɔɔn ti yee na. Ti pye paa kacɛn yɛn mbaa wagati, naa piliye konaa yegɛle ke yegɛ nari. ¹⁵Ti pye yanwa yirigeyaara wa naayeri, mbaa yanwa yinrigi laga tara ti na.” A kɛ si pye ma. ¹⁶A Yenjele li si yanwa yirigeyaara shyen da, a kà we ka na. A li si gbegbenge ki tege pilige ki go na, ko ki yɛn yɔnlo ye, mee jɛge ki tege yembine li go na, ko ki yɛn yenge ye; mee wɔnngɔlo ke da fun. ¹⁷A li siri tege tege wa naayeri tila yanwa yinrigi laga tara ti na; ¹⁸konaa ti cɛn pilige naa yembine li ni ti go na, mbaa yanwa po naa diwi wi ni ti kɔɔn ti yee na. A Yenjele li sigi yan fɔ ki yɛn ma yɔn. ¹⁹Ki kaa pye ma, a yɔnlo kɔgo si gbɔn, a pinliwe

fun pì gbɔn. A kò si pye pilige tijere wogo.

²⁰A Yenjele li sho naa fɔ: “Yaara nda yinwege na, ti legerɛ mbe pye wa tɔnmɔ pi ni. Sannjere tila yinrigi sire na wa naayeri, tara ti go na.” ²¹A Yenjele li si yaara tugbɔɔɔ nda wa kɔgoje wi ni ti da, konaa yaara nda ti yɛn yinwege na, na tigile tigile ti ni fuun ti ni. A ti lege wa tɔnmɔ pi ni fɔ jɛnge, ma yala ti cengele ke ni. A li sannjere ti cengele ke ni fuun ke da. A li sigi yan fɔ ki yɛn ma yɔn. ²²A Yenjele li si duwaw ti na, ma siri pye fɔ: “Ye se, ye lege, ye kɔgoje tɔnmɔ pi yin; sannjere fun ti se, ti lege laga tara ti na.” ²³A yɔnlo kɔgo si gbɔn, a pinliwe fun pì gbɔn. A kò si pye pilige kanjurugo wogo.

²⁴A Yenjele li sho naa fɔ: “Tara ti pan yaara nda ti yɛn yinwege na ti ni mbe yala ti cengele ke ni, naa yaayoro to naa yangala

jegele jegele ngele ke maa yanri tara ti na, naa yaawere konaa wongaala pe cenle pyew li ni.” A kò si pye ma. ²⁵A Yenŋele lè si wongaala pe gbegele ma yala pe cengele ke ni, naa yaayoro ti ni ma yala ti cengele ke ni, naa yangala jegele jegele ngele fuun ke maa yanri tara ti na ke ni. A Yenŋele lè sigi yan fò ki yen ma yon. ²⁶A Yenŋele lè sho fò: “Ye ti we lere gbelege wi pye we yanlee, wi yiri we kòrgo, wi cen ngbanra nda wa tɔnmɔ pi ni ti go na, naa naayeri sannjere, naa yaayoro, naa tara to naa yangala jegele jegele ngele ke maa yanri tara ti na ti go na.”

²⁷A Yenŋele lè si lere wi da a wè pye li yanlee, a lè suu da a wè yiri li kòrgo. A lè si pe da nana naa jele.

²⁸A kona Yenŋele lè si

duwaw pe na mɛɛ pe pye fò: “Ye se, ye lege, ye tara ti yin, ye cen ti go na. Ye cen ngbanra nda wa tɔnmɔ pi ni ti go na, naa naayeri sannjere to naa yaara nda fuun ti yen yinwege na, na yanri tara ti na ti go na.” ²⁹A Yenŋele lè sho fò: “Ye wele! Yarilire nda fuun ti yen laga tara ti na konaa tire nda fuun ti maa pire seni ma pye gbagboro ni, m̀iri kan ye yeri ti pye ye yaakara. ³⁰Wongaala mbele fuun pe yen laga tara ti na, naa naayeri sannjere ti ni fuun, naa yaara nda fuun ti maa yanri tara ti na, ko kòro wo yen yaraga nga fuun ki maa wɔɔn, m̀i yantipirige ki kan ti yeri ki pye ti yaakara.” A kò si pye ma.

³¹Yaara nda fuun Yenŋele làa gbelege, a lè siri wele mari yan ti yen ma yon fò jenge. A yonlo kòrgo si gbɔn, a pinliwe fun p̀i gbɔn. A kò si pye pilige kògɔloni wogo.

2 ¹Naayeri wo naa tara ti ni, naa ti nawa yaara pyew, pa tìla gbegele ma kò yeen. ²Naa Yennele làa kaa kò li tunngo pyege ki na, a lè si wogo pilige kòlshyen wogo ki na tunngo nga fuun làa pye ki ni. ³A Yennele lè si duwaw pilige kòlshyen wogo ki na maga tege ki ye li yee kan, katugu làa tunngo ki pye ma yaara nda fuunda, làa kò ki tunngo ki na mee wogo kò pilige kò ni. ⁴We Fò Yennele làa naayeri wo naa tara ti da sanga ña ni, kila pye yege ña na, koyi ña.

Eden nango kòlògò ki senre

⁵We Fò Yennele làa tara to na naayeri wi gbegele sanga ña ni, kila yala tige kpe fa fi laga tara ti na gben, konaa yan kpe fa fi fun laga tara ti na, katugu ki sanga wi ni kila yala Yennele li fa tisaga wa laga tara ti na

gben. Ki sanga wi ni, leele sila pye laga mbaa fali tara ti na. ⁶Een fò, fòngò kà la pye na yinrigi wa nògona na tara ti yinngi lagapyew.

⁷We Fò Yennele làa lere wi gbegele taambugò ni, mee yinwege wònwò pi le wa wi numawegele ke ni li yee yon tifelege ki ni. A lere wè si pye yinwege na. ⁸Ko pungo na, a we Fò Yennele lè si nango kòlògò ka gbegele wa Eden tara ti yonlò yirisaga yeri. ⁹Lere ña Yennele làa gbegele, a lè suu tege wa ki nango kòlògò ki nawa. Tige nga fuun ki yege cenwe pi yen ma yon, ma pye yaakara tanra yaa ta wa ki na, a we Fò Yennele lè si ti a ti cengele ke ni fuun tà fi ma yiri wa tara. A lè si tige nga ki maa yinwege kaan ka tege wa nango kòlògò ki nandogomò, konaa tige nga ki maa kajenge naa kapege ki jenwe pi kaan ki ni.

¹⁰A gbaan wà si yiri wa Eden tara ti ni, na nango

kolɔɔ ki yinggi. A gbaan wì si wali wa ki laga ki na, ma keyen tijere wɔ.

¹¹ Gbaan wi kee koŋgbannga pàa pye naga yinri Pishon. Ko kila pye ma Avila tara ti maga mari fili. Te yen wa ki tara ti ni. ¹² Ki tara ti te wi yen te piiri. Tire nda pe yinri Bedelimu ti tonmo nuwɔ taan po naa sinndeere sonŋbanga woro nda pe yinri Onikisi tìla pye wa. ¹³ Gbaan wi kee shyen wogo pàa pye naga yinri Giyon, ko kila pye ma Kushi tara ti maga. ¹⁴ Gbaan wi kee taanri wogo pàa pye naga yinri Edekeli, ko la pye na fuun na kee wa Asiri tara ti yonlo yirisaga yeri. Gbaan wi kee tijere wogo pàa pye naga yinri Ufirati.

¹⁵ A we Fɔ Yenŋele lì si lere wi tege wa Eden nanŋo kolɔɔ ki ni ma yo wila ki fali, wila ki korosi. ¹⁶ A we Fɔ Yenŋele lì si ŋgasele la tege ma

lere wi kan, mee wi pye fɔ: “Nanŋo kolɔɔ ki tige pige ŋga fuun ki yen moɔ ndanla, ma mbe ya ka ka.

¹⁷ Een fɔ, tige ŋga ki maa kajenge konaa kapege ki jenwe pi kaan, maga kaga pyɔ wa ka. Na maga wa ka pilige ŋga ni, ma daga mbe ku de.”

¹⁸ A we Fɔ Yenŋele lì sho fɔ: “Naŋa wi koro wi nungba, ki woro ma yon. Mi yaa sagafɔ gbegele wi kan, wi yala wi ni”. ¹⁹ A we Fɔ Yenŋele lì si tara tege ma wonŋaala poro naa sannjere ti cengele ke ni fuun ke gbegele, mee ti a ti pan naŋa wi korɔɔ, maa wele paa wi yaa ti yeri yege ŋga na we. Naŋa wì ka mege ŋga yeri yaraga yenwege ŋga na, ko ki ma pye ki mege ye. ²⁰ A naŋa wì si yaayoro to naa sannjere ti ni, naa wonŋaala pe cenle pyew pe mere ti taga taga. Een fɔ, wa ki yaayoro ti soŋowo, ka sila ta wa ŋga ki mbaa pye wi sagafɔ mbe yala wi

ni. ²¹ A we Fɔ Yɛnɛle li si wɔnlwɔ gbɔɔ wa naŋa wi na, a wì si wɔnlɔ. A Yɛnɛle li suu keningangala li nungba wɔ mee wi wire kara ti tege maga laga ki tɔn.

²² Keninganna na we Fɔ Yɛnɛle làa wɔ naŋa wi ni, a li si lo pye jele, mee pan wi ni naŋa wi kɔrɔgɔ.

²³ Naa naŋa wila kaa wi yan, a wì sho fɔ: “Koni, ŋa yeen, na kajeere ko ka nungba yi, na wire kara to tari. Wi mege ki yaa taga mbe yo jele. Katugu wì yiri wa naŋa wo ni.”†

²⁴ Ko kì ti naŋa wi yaa ka laga wi to naa wi nɔ pe na, mbe si mara wi jɔ wi na, kona pe shyen pe yaa pye wire nungba.†

²⁵ Naŋa wo naa wi jɔ wi ni pàa pye witiwaga,

2.23 Eburuye senre ti ni naŋa wi mege konaa jele wi mege ki ni ti yiri ti yee kɔrɔgɔ fɔ jenge. Pe maa naŋa wi yinri “Ish”, na jele wi yinri “Isha” maga naga ma yo pa jele wì yiri wa naŋa wi ni.”

2.24 Pe yaa pye wire nungba ko kɔrɔ wo yen fɔ pe yaa pye nungba, yaraga ka se pe kɔn pe yee na.

pe sila si fere jen.

Yɛnɛle làa naŋa wo naa jele wi ni pe purɔ ma pe wɔ wa nangɔ kɔlɔgɔ ki ni

3 ¹ Wongaala mbele we Fɔ Yɛnɛle làa da, wɔɔgɔ kila jilige ma we pe ni fuun pe na. A Wɔɔgɔ kì si jele wi yewe maa pye fɔ: “Ki yen kaselege fɔ Yɛnɛle li yo yaga kaa nangɔ kɔlɔgɔ tire pire ti ni fuun ti kaa le?”

² A jele wì si wɔɔgɔ ki pye fɔ: “We mbe ya mbaa nangɔ kɔlɔgɔ tire pire ti kaa ke. ³ Een fɔ, tige ŋa ki wa nangɔ kɔlɔgɔ ki nandogomɔ, Yɛnɛle li yo waga kaga pyɔ wa ka. Li yo waga ka jiri ki tige ki na yere, nakoma we daga mbe ku.”

⁴ A wɔɔgɔ kì si jele wi pye ma yo fɔ: “Ki woro ma, ye se ku de. ⁵ Yɛnɛle ligi yo ma, katugu ligi jen ma yo na yaga tige ki pige ka ka pilige ŋa ni, ye yengele ke yaa yenge, ye yaa pye pa Yɛnɛle li yen,

mbe kajenge konaa
kapege ki jen.”

6 A jele wì sigi yan fò
ki tige ki pire ti yen ma
yon lere mbaa ti wele,
lere mbaa yege yinrigi ti
na, konaa ti yaa pye
yaakara tanra, fò na maga
ka ka ma yaa tijinliwe ta.
A wì si ka cò ma ka, mee
ka kan wi pòlò wi yeri le
wi yee tanla, a wo fun
wìgi ka. 7 A pe nii shyen
pe yengele kè si yenge, a
pè sigi jen ma yo pe wire
ti yen waga. Tige nga pe
yinri figiye, a pè sigi
were ta kòn mari gbegele
pe yee kan lombeele.

8 Yonlo kògò ki ni, naa
tifene làa kaa yinngi, a pè
si we Fò Yenngéle li tinme
ta li yen na yanri yanri
wa nanngò kòlògò ki ni; kì
kaa pye ma, nanja wo naa
wi jò wi ni pè si lara we
Fò Yenngéle li na wa
nanngò kòlògò tire ti nògò.
9 A we Fò Yenngéle li si
nanja wi yeri maa pye fò:
“Ma yen se yeri?”

10 A nanja wì sho fò:
“Mòò tinme ta wa nanngò
kòlògò ki ni, a mì si fye,
katugu na wire ti yen
waga, ko mì lara.” 11 A we
Fò Yenngéle li suu pye fò:
“Ambo wìgi yo ma kan ma
yo ma yen witiwaga? Tige
pige nga mì yo maga ka ka
ka, ko ka ma ma ka le?”

12 A nanja wì sho fò:
“Jele nga mà kan na yeri ma
yo wi pye na ni, wo wìgi
tige pige ka cò ma kan na
yeri, a mìgi ka.”

13 A we Fò Yenngéle li si
jele wi pye fò: “Nga mà
pye yeen, yingì yi ko?” A
jele wì sho fò: “Wòògò ko
kìlan fanla, a mì sigi ka.”

14 A we Fò Yenngéle li si
wòògò ki pye fò:

“Nga mà pye yeen, ki
kala na, mòò danga
yaayoro to naa
wonggaala pe ni fuun
pe sògòwò. Ma yaa la
fulolo ma lara ti na,
taambugò ko ki yaa
pye ma yaakara ma

yinwege piliye yi ni
fuun yi ni.

¹⁵ Mi yaa mbenwe le
mboro naa jele wi
ni ye sɔgɔwɔ, mbe
mbenwe le ma
setirige piile poro
naa jele wi setirige
piile pe sɔgɔwɔ pi
ni. Jele wi setirige
piile pe yaa ka ma
go ki yaari, mboro
fun ma yaa ka pe nɔ
wa pe tondaanra ti
na.”

¹⁶ A kona Yenjele li si
jele wi pye fɔ: “Mi
yaa pisege tere ti
ngban ma na fɔ
jenge. Ma yaa jɔlɔ
mbe si jen mbe se.
Ma jatere wi yaa
pye ma polɔ wo na,
wi yaa pye ma go
na.”

¹⁷ A Yenjele li si naja
wo pye fɔ: “Tige
pige nga mi yo
maga ka ka ka, a

mɔɔ jɔ wi senre ti
logo maga ka, ki kala
na, tara m̀iri danga
ma kala na. Ma yaa
jɔlɔ jenge si jen mbe
yaakara ta wa tara ti
ni ma yinwege piliye
yi ni fuun yi ni.

¹⁸ Tara ti yaa wuuro naa
yan pege yirige ma
kan. Yarilire nda ti
yaa la taa wa kere, to
ti yaa pye ma
yaakara.

¹⁹ Ma yaa kafugo tulu wa
ma walege ki na mbe
wa, si jen mbe
yaakara ta, fɔ ma ka
sa sɔngɔrɔ wa tara ti
ni; katugu pa m̀a yiri
wa tara ti ni.
Taambugɔ k̀i tege
mɔɔ gbegele, ma yaa
ka sɔngɔrɔ wa
taambugɔ ki ni.”

²⁰ A Adama† ẁi suu jɔ

3.20 Eburuye senre ti ni Adama mege ki
kɔrɔ wowi ŋa lere. Ko ki pye naja wi mege
ye. Awa mege ki kɔrɔ wo wi ŋa yinwege.

wi mege taga naa yinri
Awa,[†] ko koro wo yen
yinwege. Katugu wo wi
yen leweele pe ni fuun pe
no we. ²¹A we Fo Yenjele
li si selege pye yariporo
ma kan Adama wo naa wi
jo pe yeri peri le. ²²A we
Fo Yenjele li sili yee pye
fo: “Wele, lere wi kannga
ma pye pa woro wa
nungba yen, ma kajenge
naa kapege ki jen. Koni,
ye ti we konɔ li ton wi
na, jango wiga ka gbɔn
wa tige nga ki maa
yinwege kaan ki na
mbege pyo wa co mboo
ka, mbe koro yinwege na
fo sanga pyew.” ²³Ki kaa
pye ma, a We Fo Yenjele
li si lere wi yirige maa
wo wa Eden nangɔ kolɔgo
ki ni, tara nda paa tege
maa gbegele, wi saa fali
wa ti na. ²⁴A li si lere wi
puro maa wo wa, mee
merageye mbele pe yinri
Sherubanye pele tege wa
Eden nangɔ kolɔgo ki
yonlo yirisaga yeri, kasɔn
tokobi ni, konɔ na li maa

kee wa tige nga ki maa
yinwege kaan ki yeri, a
wila fige fige nali korosi.

Les illustrations de Horace Knowles
pages 12,21 25,33,43,78,123,153,171
ont été utilisées avec la permission de
©The Bible Society, London, England, 1954, 1967, 1972
Additions et corrections de Louise Bass
©The Bible Society, London, England, 1994

Illustration page 62 de Mbanji Bawe Ernest
Dépôt légal N° 103540
3ème trimestre 1998
Imprimé par la SIL à Abidjan
Djimini / 1ère édition / 400